

Az időrendi eseményszalag nem áttekinthető, sőt zavaros. A rengeteg adat hasznavehetetlenné teszi. 219 évszámot tartalmaz és ezek közül némelyik kettős, sőt hármas évszámot foglal magában. Nem szorul bizonyításra, hogy ez a számsor pedagógiai abszurdum. Ennyi évszámot nem tanuhat meg a tanuló, de fölösleges és értéktelen is volna az ilyen tudás. Amit pedig a tanuló nem tanulhat meg, vagy fölösleges, az nem kaphat helyet az iskolában.

A művet pillanatnyilag talán tetszetőssé teszi a szerzőnek az előszóban ama hangsúlyozása, hogy munkája Hóman Bálint és Szekfű Gyula Magyar története alapján készült. Közismert tényt ismétlünk; ha az említett nagyszabású műnek a történelmi kultúra alakulására való döntő jelentőségét hangsúlyozzuk. Magától értetődik, hogy az iskolának tudomást kell vennie a tudomány új eredményeiről, és a mai kor színvonalán kell állnia. De ez nem jelenti azt, hogy a félszázaddal ezelőtti pozitivistá pedagógiai felfogás szerint egyszerűen kivonatoljunk egyes terjedelmes tudományos munkát. *Nem az adatok pontos és aprólékos kivonatolásával követjük a történetírás korszerű eredményeit, hanem szellemének érzetetésével.*

Amikor a munka fogyatékoságára rámutattunk, azt tisztán a polgári iskolai oktatás érdekeinek szemmel tartásával tettük. Nyomatékosan hangsúlyozzuk azonban, hogy Palló műve a hivatását szerető tanár alkotása. Ha munkáját a modern történetdidaktikai elvek szellemében átdolgozza, hasznos segédeszköz lesz a polgári iskolai tanításban.

Szántó Lőrinc.

Dr. Révai József: A nagydiák szabadságharca. (Utravaló a vakációra III.) A Szegedi Piarista Diákszövetség „Vademecum“ füzetének 3. száma. Szeged, 1936. 32. l. Ára 40 fillér.

Jó tett, nemes cselekedet ez a füzet is, mint Révai Józsefnek másik két *útravaló*-ja. Az életbe lépő ifjakkak igazi kincsébányát, a mai zűrzavaros élet ezer körülményével számoló jó gondolatokat ad az apostoli hévvel megáldott ifjúsági író.

Négy levél ez a füzet a nagydiák szabadságharcáról, melyet mindennap megvív nemcsak az iskola falai között, hanem azon kívül is, kikerülve az életbe, — annak ezernyi baja közepette.

A szerző jól ért ahhoz, hogy tárgyban és előadásmódban hogyan kell a mai komoly nagydiák lelkivilágához férkőzni, ki ezekből a levelekből útbiztatást, példamutatást, biztatást, előremenést meríthet. *Isten fegyverzetével* kíván a nagydiák szívéhez szólni minden sorával és szavai a *ma* sivárnak mondható és elmélyedést nem szerető korunkban gondolatokat akarnak ébreszteni, lelkesedésre, örömteljes nemes harcra tüzelni, lelkileg kiemelni és felemelni, hogy ezáltal egy új és szebb világot nyisson meg olvasója előtt, — hogy megmutassa a boldog országot, melynek mindenki lakója lehet.

Hiszen jó okkal lehet mondani, hogy a mai nemzedék nem mondható boldognak, igazán, szívből még örülni sem tud. A valódi, az érzékiségen fölülemelkedő örömet a legtöbb lélek nem ismeri, sajnos, még az ifjúság között sem. *Az örömnélküliség korszakát éljük*, — egészen a vigasztalanságig, látván a sok nyomort, bajt, keserves küzdést, megpróbáltatást, melyben majd-

nem mindannyian bennvagyunk. A tiszta, a nemes öröm forrásai mintha kiapadtak volna . . .

Ezért nagy érdem, ha valaki megmutatja az igazi, tiszta öröm forrásához vezető utat. Ez út pedig fölfelé, a magasba, az isteni, örök igazságokhoz, a csillagokhoz: a betlehem-i csillagig vezet. „Ha ezt követed — mondja a szerző, — nem jársz sötétségben, sem pillanatnyi értékelésben, sem pedig egész életfelfogásodban.“ — Ezekkel a szavakkal végződik az első hosszú levé, mely a piramis tanítását közvetíti a nagydiák számára.

A második levél az *önneveléssel* foglalkozik. „Önnevelés nélkül senki sem tud jellemes emberré fejlődni“ — ez a jelige. Az egész fejezet a legtisztább erkölcsi felfogást, a legnemesebb értelemben vett eszmei légkört árasztja felénk és így ad tanácsokat: „Ifjú, a te hivatásod az, hogy remekművet alkoss önmagadból. A szép, a remek jellem — a nagy jellem, ennél nagyobbat ember nem alkothat. Csak a szabad ember lehet jellemes ember. Arra törekedj tehát, hogy lelked legyen az úr tested és annak gyarlóságai és szenvedélyei felett. Légy önmegtágadó! A legnagyobb úr, a legszabadabb ember az, ki önmagának tud parancsolni. Tűzz magad elé célt mindennapra s a megtartott cselekedet felemel, lelkedet nagyvá teszi. Teremts magad körül tiszta levegőt s emelkedj mindenestől az anyag, a por, a rög, a hétköznapiság fölé!“

A *modern kereszties vitéz* képét mintázza a harmadik levél. „Küzd ki az egész vonalon következetes függetlenségi harccal a szabadságodat!“ Mi ez a szabadság?! Mentesség a rossz könyvek olvasásától, a káros mozi, színdarabok nézésétől, a divathajhásztól, a túlzott sportörülettől. — Bőséges anyag az elmélkedésre!

A negyedik levél a *szőlőtöke gyökérmunkájára* hívja fel a nagydiák figyelmét. Komoly, mélyreható munkát csak a tisztalelkű, jószándékú, alapos diák végezhet, mert az elmélyedő, hívő és bizakodó ifjú idealizmusának csakis *egy* biztos alapja van, a vallás-erkölcsi értelemben vett lelki szépség és tiszta-ság. Csak a tiszta élet tesz bennünket alkalmasakká a legnagyobb szépségek megismerésére. A jó melletti kitartás vezesse a nagydiákat élete végéig!

Mikor az utolsó sorokat is elolvastuk, úgy vesszük észre, hogy súlyosabb mondatok, erőteljesebb szavak, mélyégségsőbb gondolatok törnek elő a bővizű forrásból, mint az eddig kapott levelekben. Idézet idézet után káprázatos színben tünteti fel azt a mérhetetlen anyaghalmazt, melyet a szerző nagy olvasottságával összerakott. Ismeri nemcsak a Szentírás szavait, az egyházi és világi pedagógus írókat, hanem a klasszikus és modern költők, írók, művészek, híres férfiak, nagy emberek tanítását, bölcselkedését, példáit és mondásait s ezeket ontja bámulatos bőséggel. Ha az eddig megjelent levelekből méríthettek az ifjúságon kívül szülők, pedagógusok, szónokok és exhortátorok, — úgy a jelen füzet hatványozottabban állhat rendelkezésére minden művelt olvasójának.

Diósi Géza dr.

Fogassy Ödön: A zsinór-díszítőírás iskolája. Nemzeti Sajtóvállalat kiadása, Szeged, 1936. Ára 90 fillér.

Fogassy új munkával gyarapította a rajzitanítás segédeszközeit. A pompás kiállítású gyakorlófüzet 24 db. 21×30 cm nagyságú mintalapból áll. A